

Lyng, Enebær og flere Slags Græsarter bedækkede Høje inde i Sandene.

Mulig spiller Frosttaagen ikke en saa betydelig Rolle paa Derne, som her i Sjælland; men er det ovenfor Udviklede i det Væsenlige rigtigt, hvorom det paa Grund af Sagens Bigtighed vilde være ønskeligt, at mere Erfarne udtalte sig, bør næppe nogetsteds Stove og Plantninger paa mose- eller fjæragtig Bund efterbedres med Gran.

Viborg i August 1870.

G. Morville.
Overretsfagfører.

II. Om Granlusens Optraaden i Plantningerne ved Viborg.

Selv en flygtig Sagttager vil det have været paafaldende, at en stor Del Rødgraner i de her værende Plantninger i Forommerne 1869 og 1870 bleve besatte med kogle- eller ananaslignende Udværter paa de nye Marskud. Disse Udværter, der endnu ere synlige, skjøndt ikke længere saa isjnefaldende, findes næsten udelukkende paa Granerne af Mellemstørrelse, imedens de Graner, der ere under, eller kun et Par Allen høje, og de, der ere 5 Allen høje og derover, ere gaaede frie.

Den, der i de nævnte 2de Aar stadig er kommen i Plantagerne fra om Foraaret, vil have seet Udværterne ligesom blive til, udvikle sig, og efterhaanden blive større og større, og han vil ved en nøjere Undersøgelse af dem først have fundet dem fyldte med smaa Larver, senere med Puper, derefter med vingede Insekter, og omsider vil han have bemærket, at de ere aabne, tomme, og isærd med at indtørres, eller at de allerede ere indtørrede.

Synet af en stor Mængde saaledes angrebne og vanzirede Graner er ingenlunde trøsteligt, og den Frygt opstod forrige Aar af sig selv, at en ny Fare for Granerne var forhaanden, efter at de havde overstaaet den overordenlige Tørke i 1868.

Heldigvis er Skaden dog langt fra saa betydelig, som man skulde tro. I Reglen er selve Topstudet ikke blevet beskadiget, og selv om de angrebne Sideskud krumpe ind og visne bort, vil dog Træets Befindende i det Hele ikke derved paavirkes, ej heller dets Bægt derved standses. Er et Topskud undtagelsesvis saa angrebet, at det maa visne, vil snart et af Sideskudene træde i dets Sted og fortsætte Træets Bægt opad. Den derved fremkomne Form vil vel for en Tid støde Øjet; men efter nogle Aars Forløb vil den næsten ikke mere være synlig. Er aldeles undtagelsesvis baade Topstudet og alle eller dog de fleste af de øverste Sideskud angrebne, er det paagældende Træes Deformitet kjendelig endog i stor Afstand, og istedetfor det smækre, opad stræbende Topskud seer man øverst en forvirret Klump, som man let kunde antage for en Rede, en eller anden Fugl havde bygget. Selv i sidstnævnte Tilfælde vil dog et nyt Topskud efter et Par Aars Forløb blive dannet ved at en af de ældre, svære Grene bøjer sig opad og fører an.

Ophavsmanden til den Rødgranerne saaledes tilføjede Skade, der, som vi have seet, er mere tilshneladende end virkelig, er en Bladlus, Granlusen (*Chermes piceæ*).

Omhyllet af en hvidagtig Udklædning overvintrer den uvingede Granlus, der ikke er større end et Sandkorn, ved Grunden af den skallede Grenknop paa en Rødgran (*Picea excelsa*). Allerede i April finder man den med Snabelen dybt indboret i Knoppen, i hvilken derved lægges Spiren til en Opsvulming, som efterhaanden tiltager i Størrelse. I Maj lægger Granlusen derpaa Æg, der ophobe sig bagved Moderen; de først lagte ere allerede udklækkede, naar de sidste lægges, og naar Æglægningen er tilende, dør Moderen. De unge Larver fordele sig efterhaanden imellem de tætstidende Naale, og bore deres Snabler ind i den af Moderen dannede Misdannelse, som ved Larvernes Bid tiltager endnu mere, indtil den omsider ganske omgiver dem, og indeslutter dem i celleagtige Rum. Larverne blive efter nogen Tid til Puper, som ved deres Snabler sidde fast til den indre Bæg af deres Bolig. Naalene

tørre omsider ind, og Buperne forvandles til vingede Insekter, som lægge Æg, hvoraf fremkommer uvingede Insekter, der igjen overvintre som ovenfor omhandlet.

Bingerne paa samtlige her indsamlede Exemplarer havde et svagt grønligt Skar, Insektet selv var mørkt, Benene rødligbrune.

Tidligere har her ogsaa viist sig Angreb af Granlusen, men kun i en aldeles forsvindende Grad. I 1869 bleve maaske henved 20 pCt. af Rødgranerne af Mellemstørrelse angrebne, i 1870 vel omtrent 5 pCt. Mulig har den tørre Sommer i 1868 begunstiget Granlusens Formering, og kan det da befrægtes, at de endnu en Tid ville vedblive at huse, saafremt ikke andre Insekter eller andre Forhold optræde ødelæggende og hindrende imod dem.

De ved Granlusens Bid frembragte Affondringer eller Udværter paa Rødgranerne — Hvidgranen (*Picea alba*) er her saa godt som ganske, Edelgranen (*Abies pectinata*) aldeles gaaet fri — variere i Længde fra $\frac{1}{2}$ til 2 Tommer.

Biborg i August 1870.

G. Morville
Overretssagfører.